No. 2387 Zaterdag 12 October 1929. 46ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda, Tel. 507
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

De Troonrede.

Wij gaven reeds een uittreksel van de rede die door H. M. de Koningin op 17 September bij de oponing der Staten Generaal werd uitgesproken. We laten ze thans hier in haar geheel volgen.

Leden van de Staten-Generaal!

Te midden van U, leden der Staten-Generaal, voel ik Mij gedrongen uiting te geven aan ootmoedige erkentelijkheid voor den zegen, dien de Almachtige ook dit jaar over Mijn dierbaar Volk heeft verspreid.

Die zegen zij een spoorslag te meer voor alle deelen van het Rijk en zijne inwoners van elken landaard om hunne beste krachten bij voortduring te blijven geven aan de vreedzame ontwikkeling van het hechte geheel van Moederland en Overzeesche Gewesten.

De betrekkingen, welke met de andere Mogendheden worden onderhouden, zijn van den meest vriendschappelijken aard. Dat de hier te lande in het belang van den wereldvrede gehouden besprekingen tot overeenstemming hebben mogen leiden, stemt tot groote voldoening.

De verwezenlijking der plannen van de Volkenbond ter vreedzame oplossing van internationale geschillen zal door Mij krachtig worden bevorderd, in de overtniging, dat versteviging van de internationale rechtsorde den weg zal helpen banen tot gelijkmatige en wederzijdsche vermindering van bewapening.

Pogingen, die zouden kunnen leiden tot wegneming van de belemmeringen in het handelsverkeer tusschen de volkeren, kunnen op Mijnen daadwerkelijken steun rekenen.

[illegible] totstandkoming eener [illegible] met België kon nog niet worden vervuld. Ik vertrouw dat een juister begrip van de wederzijdsche rechten en behoeften, waartoe de gedachtenwisseling, die in het vorige zittingsjaar plaats had, bevorderlijk kon zijn, het bereiken van overeenstemming ten goede zal komen.

De toestand van handel en nijverheid geeft in menig opzicht stof tot dankbaarheid.

Niettegenstaande de oogst ook dit jaar over het algemeen niet onbevredigend mag heeten, zouden land- en tuinbouw zich breeder ontplooien, zoo de prijzen der voortbrengselen gelijken tred hielden met de productiekosten. Vertrouwd mag worden, dat de onlangs tot stand gekomen wettelijke maatregelen ter bevordering van onzen uitvoer, heilzaam zullen werken op den afzet in het buitenland.

Op Uwe medewerking zal een beroep worden gedaan ter behandeling van de thans aanhangige wetsontwerpen, voorzoover zij daartoe, gewijzigd dan wel ongewijzigd, in aanmerking komen.

Het reeds ten vorigen jare aangekondigde ontwerp tot herziening van het huwelijksvermogenrecht zal U thans spoedig bereiken; ook overigens zal vernieuwing van recht op onderscheiden gebied worden bevorderd.

Met krachtige bestrijding van de werkloosheid zal worden voortgegaan.

Naar Ik vertrouw, zal het rapport der Staatscommissie voor de herziening van de Lager-Onderwijswet 1920 binnen niet te langen tijd worden ingediend. Met den meesten spoed zullen alsdan de vereischte voorstellen tot herziening van de Lager-Onderwijswet 1920 aanhanging worden gemaakt.

Het zal Mijn ernstig streven zijn het financieel evenwicht te handhaven. Daartoe zal op den weg van versobering van 's Rijksdienst behooren te worden voortgegaan en zal voorzichtigheid geboden zijn ten opzichte van wettelijke maatregelen, welke lasten op 's Lands schatkist kunnen leggen.

De uitgaven voor leger en vloot zullen beperkt blijven tot het beslist noodige voor handhaving van de onzijdigheid en verdediging der onafhankelijkheid van den Staat.

Indiening van een wetsontwerp inzake de kanaalverbinding van Amsterdam met den Rijn wordt bespoedigd.

Een voorstel tot wijziging van de Zuiderzeesteunwet van U worden voor gelegd.

De verbetering der wegen en rivierovergangen zal krachtig worden voortgezet.

Een wetsontwerp betreffende de publiekrechtelijke regeling der collectieve arbeidsovereenkomsten zal worden ingediend.

In voorbereiding is een wettelijke regeling omtrent de instelling van Bedrijfsraden.

Herziening van de sociale verzekering zal worden ter hand genomen.

In voorbereiding is een wettelijke regeling der werkloosheidsverzekering,

Overwogen wordt verbetering der economische voorlichting van nijverheid en handel.

Met den middenstand zal nog nauwer dan tot heden voelin worden gehouden.

Voortgezet wordt het onderzoek in hoeverre, zoolang het vrije ruilverkeer niet internationaal gehuldigd wordt, door een onderhandelingstarief de nadeelen voor een deel van onze nijverheid en landbouw van elders geheven beschermende invoerrechten zouden kunnen worden getemperde.

Ten aanzien van den politieken toestand in Nederlandsch-Indië blijf waakzaamheid geboden.

Intusschen valt te wijzen op de teekenen van een veldwinnend inzicht, dat slechts door daadwerkelijke deelneming van alle groepen der bevolking aan het opbouwend werk der Overheid het algemeen belang in waarheid wordt gediend.

Het bedrijfsleven in Nederland-Indië ondervond den terugslag der voor sommige landbouwproducten ongunstige verhoudingen op de wereldmarkt. De algemeene toestand kan niettemin bevredigend worden genoemd.

Op hetgeen in de laatste jaren op het gebied van de ontvoogding van Nederlandsch-Indië is verricht, wordt niet teruggekomen. Afgescheiden van andere vereischten, zal aan de beginselen der ontvoogding in de sfeer van het centraal bestuur geen uitbreiding worden gegeven vóór en aleer de grondslagen van die ontvoogding zijn bevestigd door verdere uitvoering van de wet op de bestuurshervorming van 1922.

Aan die uitvoering zal niet voortvarendheid worden gewerkt zoo door uitbreiding, over de verdere deelen van den Archipel. van het gebied, waarop haar beginselen toepassing vinden, als door een krachtige toepassing van die beginselen binnen dat gebied.

De economische toestand van Suriname blijft ernstige aandacht vorderen.

Tegenover een voortgezette uitbreiding van de koffiecultuur en van de bauxietnijverheid staat een teruggang van de goud-en balatawinning. Ook voor de suikerrietteelt zijn de vooruitzichten minder gunstig.

Reden tot verheugenis biedt de voortschrijdende opbloei van Curaçao.

Op een duurzame versterking van de ter plaatse aanwezige gezagsmiddelen tot handhaving van rust en orde blijft Mijne aandacht gevestigd.

Met de innige bede, dat God uw arbeid mildelijke moge zegenen, verklaar Ik de gewone zitting der Staten-Generaal geopend.

Uit het Curaçaosche leven, door H. M. H.

MOEDERSCHAPZORG.

Zeer terecht zeide de Gouverneur in meer genoemde openingsrede, dat het groote sterftecijfer der zuigelingen dringend maatregelen eischt, om te trachten daarin verbeteringen te brengen. Hoe dringend die maatregelen zijn, is uit de cijfers in het vorige artikel wel duidelijk.

Mogen we hier een bescheiden poging wagen, om eenige verbetering te brengen op die droevige en donkere bladzijde onzer hygienische statistiek?

Onder de oorzaken der slechte cijfers onzer doodgeborene en gestorven zuigelingen, noemden we de gebrekkige verloskundige hulp en de zuigelingenzorg.

Niet alleen in de buitendistricten, maar ook in de stad, vooral onder de mindere man, laat deze zeer veel te wenschen over.

Zeer veel bevallingen geschieden zonder hulp, of onder leiding van oude vrouwen, die meer kwaad dan goed doen. Veel verlossingen geschieden ook in de ziekenhuizen; op het allerlaatste oogenblik worden deze patienten ingestuurd met nierziekte, of als er zich een verwikkeling heeft voorgedaan, die dan thuis moeilijkheden heeft gegeven. Kundige hulp komt dan dikwijls te laat.

Een typisch verschijnsel zijn hier de inlandsche zuigelingen met hun funchi buikjes. Tot stikkens toe worden de arme kleinen volgepropt. Dan de onvoldoende voeding der moeder, de verwaarloozing der zuigelingen gedurende de arbeidstijd, de onvoldoende verloskundige hulp, de vroegtijdige zwangerschappen, zijn even zooveel redenen, dat vele kinderen hier in hun prille jeugd naar hun grafje gedragen worden.

Verder kunnen we nog noemen het drankmisbruik, de geslachtsziekte van vader of moeder, of van beiden en de verkeerde verloskundige hulp, gepaard aan ruwheid van manipulaties.

Er bestaan hier plannen, alhoewel nog niet in een vergevorderd stadium om een polikliniek op te richten voor zuigelingen, waar gratis adviezen zullen worden gegeven en tegemoetgekomen zal worden in het verstrekken van melk als daartoe aanleiding bestaat.

Alhoewel ik van Holland het keurige werk der polklinieken ken, en het ten zeerste waardeer, zijn voor Curaçao mijn verwachtingen hieromtrent niet hoog gespannen. In 1913 werd een dergelijke instelling ook opgericht in Suriname. Thans bestaat ze echter alleen nog in naam. Het zou daarom, dunkt me, aanbevel veling verdienen, eerst eens daar te onderzoeken, wat de reden was, dat een dergelijk nuttig instituut ten doode gedoemd is.

Over het vroedvrouwenvraagstuk op Curaçao is reeds veel geschreven, gesproken, vergaderd, en als men er nog wat anders mee had kunnen doen, zou het ook gedaan zijn. In 1918 schreef het jaarverslag van de O. G. dat de verloskundige hulp onvoldoende was, en dat er in deze treurige toestand nog maar steeds geen verbetering kwam. In 1929 constateeren we helaas nog hetzelfde euvel.

In de laatste jaren is door den tegenwoordigen Directeur der O. G. dit urgente vraagstuk veschillende malen weer naar voren gebracht; zelf heeft hij een begin gemaakt met een cursus. Maar de successen waren nihil, en omtrent onze moederschapszorg zitten we nog steeds in een werkelijken noodtoestand en, die met den dag erger wordt. Ge moet het hooren van medici en anderen, wat een ergerlijke kwakzalversmiddelen in deze worden toegepast, tot zelfs slijk toe; alsof we in de diepe binnenlanden zaten van een onbekend werelddeel.

Ik voor mij, en vele anderen, zijn van meening, dat we ter oplossing van dit vraagstuk in dezen tegenwoordigen tijd onze moederschapszorg op Curaçao niet meer moeten koppelen aan de vraag; hoe komen we aan Curacaosche vroedvrouwen?

Hoe komen we aan geschikte personen?

Hoe en waar zullen ze een goed opleiding ontvangen?

Het zijn vragen, waar misschien wel antwoorden voor gegeven worden, maar geen goede alleszins uitvoerbare oplossing.

In zijn onlangs verschenen werk; Gemeentelijke gezondheidszorg in Nederland, spreekt Dr. Heyermans van een ambulant consultatiebureau voor zuigelingenzorg. Hij bedoelt hiermee, een daartoe speciaal uitgeruste auto met arts en verpleegsters, die een of tweemaal per week op de dorpen komt.

Zou hier op Curaçao zoo iets niet kunnen worden ingevoerd en dan uitgebreid tot een ambulante kraamverzorging.

Twee of drie auto's naar gelang de behoefte, elk met een modern opgeleide vroedvrouw.

Ik geloof, dat voor zulk een kraamverzorging een arts nog niet noodig is.

Een goed opgeleide vroedvrouw of kraamverpleegster is even zoo goed in staat een normale baring te leiden als de arts en zelfs meer geschikt, om de jonggeborene te baden, de kraamvrouw te verzorgen, in te spelden enz. Want Dr. Heyermans, die merkt op, dat kunstverlossingen normaliter slechts in een klein percentage, nauwelijks één procent, voorkomen.

Deze kraamverzorgster moet voorts dagelijks gedurende 10 dagen de kraamvrouw bezoeken, temperatuur opnemen, het kind helpen, controleeren enz. En verder ter controle, het eerste jaar, eens in de maand.

Behalve de directe zorg bij de bevalling, moet zij gedurende drie maanden voor de verwachte bevalling, de vrouw maandelijks onderzoeken; en bij gevonden afwijkingen den districtsarts op de hoogte brengen.

Dit vóóronderzoek is van het hoogste belang en kan veel ellende voorkomen. Zij kan zien of de ingredienten en verplegingsartikelen voor moeder en kind voorhanden zijn en zoo niet, ervoor zorgen. Verders heeft zij tot taak, de jonge moeder te leeren, hoe het kind te behandelen, velerlei bijgeloof, vóoroordeelen. onjuiste gewoonten enz, uit te roeien, vooral hier, waar nog geen georganiseerde zuigelingenzorg den strijd heeft aangebonden tegen alles wat onnoodig zuigelingensterfte veroorzaakt.

Er moet natuurlijk een goede samenwerking bestaan tusschen districtsarts en vroedvrouw, en deze laatste moet verplicht worden, den arts elke stoornis vóór, tijdens of na de bevalling te melden.

De gelegenheid om van Holland (misschien ook van Suriname) goed onderlegde vroedvrouwen te laten uitkomen, is dunkt mij, gemakkelijker en ook financieel voordeeliger dan een werving en opleiding hier.

Wil men op Curaçao, b.v. in een der barakken op Mundo Nobo, een soort vroedvrouwenschool oprichten, dan heeft men als leidsters, zeker reeds een tweetal goede, en goed gesalarieerde verpleegsters noodig; verder komt dan nog de installatie van

Die Oesterreichische Regierung macht hiermit bekannt, dass als Konsul von Curaçao der Herr OTTO F. MARENT ernannt ist.

Das Oesterreichische Konsulat macht bekannt, dass seine Kontorstunden an Werktagen von 9 bis 11 Uhr vorm. und von 2 bis 4 Uhr nachm. festgesetzt sind.

Breedestraat No. 39. der Konsul:

O. F. MARENT.

De Oostenrijksche Regeering deelt hierbij mede dat tot haar Consul alhier benoemd is de Heer

Otto F. Marent.

Het Oostenrijksch Consulaat deelt mede dat haar kantoor gevestigd is Breedestraat No. 39 en geopend op alle werkdagen des morgens van 9—11 uur, en des middags van 2—4 uur.

De Consul,

O. F. MARENT.

gebouw, geregeld onderhoud, voeding, enz. en last not least het bezwaar, dat vele kraamvrouwen uit hun huis en omgeving gehaald zullen worden, om hun bevalling te laten plaats hebben in de kliniek, ter wille van de opleiding der vroedvrouwen.

Maar nogmaals: zullen we voor die opleiding geschikte personen kunnen krijgen ?

Het is een proeve van oplossing, die ik in deze regels geef. Misschien is een andere beter.

Maar laten gezondheidsdienst en commissie al hun krachten eens geven aan de verbetering van dit ernstige vraagstuk. Evenals in andere landen, kan en moet ook op Curaçao verbetering komen in het cijfer der doodgeboorte en zuigelingensterfte.

Heel wat tranen zullen er dan minder geschreid worden op de kindergrafjes, en door het voorkomen van ziekte, ook heel wat leed bespaard. Want het is bekend, dat in de zuigelingenleeftijd de kiemen gezaaid worden voor tal van kwalen en gebreken, die later tot vroegtijdigen dood, lang ziekbed en invaliditeit leiden kunnen.

INGEZONDEN

Mijnheer de Redacteur.

In LA CRUZ van 2 October lees ik onder het hoofd: Nan ta bisa, het volgende: Men zegt, dat de gouvernementsdokter van Pannekoek niet alle dagen meer den tijd heeft om de zieken te bezoeken, daar hij tevens dokter van de Maatschappij is geworden. Dat langzamerhand onze armen van band'abau weer in denzelfden toestand komen als vroeger. Mijnheer de Redacteur, het is een wanhopige zaak tegen een onbekende te moeten vechten, maar de rechtvaardigheid eischt, dat ik die onbekenden "men" even van antwoord dien. Als pastoor van Soto, waaronder ook Pannekoek hoort, protesteer ik tegen deze klakkeloos neergeschreven onwaarheid. Ik zelf ben er getuige van, hoe de dokter van Pannekoek zich voor de zieken uitslooft: altijd de zieken bij zich te ontvangen, altijd bereid hen thuis te bezoeken. Zeker, iederen dag is de dokter verplicht zich tegen drie uur naar Bullebaai te begeven, wat trouwens ook tot zijn district behoort, maar tegen kwart over zes of half zeven is hij weer op Pannekoek terug. Wanneer maar eens een enkele maal van dezen regel wordt afgeweken (en wie zal den dokter in de eenzaamheid van Pannekoek een uitstapje misgunnen) dan weet de politiepost op de kleine berg altijd, waar de dokter, indien zijn tegenwoordigheid vereischt wordt, te vinden is. En wanneer hij geroepen wordt, keert hij steeds direct naar Pannekoek terug.

Kent de obscure „men" nog meer dokters op Curaçao, die, zonder geroepen te zijn, ook de niet-betalende patiënten nabezoeken, die zelfs hun Zondagmorgen opofferen om hun zieken na te rijden? Onze armen van band'abau komen langzamerhand weer tot denzelfden toestand van vroeger. Uit alles blijkt, dat de lichtschuwe "men" den vroegeren toestand niet heeft gekend, maar wij, die buiten wonen, weten wel, wat het zeggen wil, als een district drie maanden zonder dokter blijven moet. En zou nu de tegenwoordige toestand met dien van vroeger vergeleken kunnen worden? Het is een even ergerlijke bewering. Wij zouden "men" nog de raad willen geven, om voortaan eerst bij bevoegde personen informaties in te winnen, voor hij weer een persoon aanvalt, die door zijn offervaardigheid en menschlievendheid de algemeene sympathie van de bewoners van band'abau geniet.

U, Mijnheer de Redacteur, dankend voor de verleende plaatsruimte.

p. J. H. Zoetmulder.
Pastoor van Soto.

Katholieken op zee.

De bizondere correspondent van „The Universe uit Southampton" schrijft aan zijn blad de volgende interessante feiten, die er op wijzen, hoe in het buitenland men er op uit is, katholieken, die zeereizen maken, te geven, wat hun toekomt.

„Verbeteringen, die aangebracht worden op de groote lijn-schepen, laten zien, dat de concurreereden maatschappijen er op uit zijn om zoo goed mogelijk gelegenheid te verschaffen aan boord de H. Mis te kunnen lezen. De nieuwste schepen hebben in ieder geval de meest geschikte maatregelen genomen voor katholieke godsdienstoefeningen. Op het schip van den Noord-Duitschen Lloyd, de Bremen, dat zoo juist het record van snelheid heeft geslagen, heeft men een vast altaar in de 3de touristenzaal. Daar rondom is een scherm gebouwd, waardoor de zaal weer gauw voor gewoon gebruik geschikt gemaakt kan worden.

Een van de laatste Fransche booten, de Ile de France, heeft, naar ik meen, een vast ingezegende kapel, waar het H. Sacrament bewaard mag worden, als er een priester aanboord is. Toen ik dan ook hier kwam om eens te inspecteeren of op de schepen, die van deze haven uitvaren, alles in orde was voor het lezen der H. Mis, trof ik het mooi, eenige van de grootste schepen der wereld hier voor anker te vinden.

Bijna iedere scheepvaartmaatschappij zorgt voor altaren en altaarbenoodigdheden op haar lijnboten. Eenige altaren zijn draagbaar, mooi van teekening en gemakkelijk te hanteeren. Andere — zooals op de Leviathan — zijn apartgebouwde altaren. De Cunard-lijn deelde mij mee, dat draagbare altaren (miskoffers, zouden wij zeggen.) gebruikt werden op de Cunard-, Anchor- en Anchor-Donaldsonschepen, zoodat er altijd een zaal uitgekozen kan worden die groot genoeg is om degenen, die de H. Mis bijwonen, te bevatten.

De Berengaria en de Mauretania waren hier, en de Cunard-Maatschappij gaf mij vriendelijk verlof — door tusschen komst van den Katholieken havenkapelaan — de Katholieke uitrusting te zien. Op de White Star „Olympic toonde de steward, die er de geregelde zorg voor draagt, mij altaar en benoodigdheden en vertelde met trots, wat een voorname personen ook bisschoppen, daar de H. Mis hadden gelezen.

In 1928, zei hij, werden op dat schip in zestien reizen 235 H.H. Missen gelezen, en dat getal zou dit jaar overschreden worden.

Op de terreinen van de Royal Mail Steam Packet Company trof ik een timmerman aan, die een altaar aan 't maken was, naar aanwijzingen van den aalmoezenier. Slechts een paar maatschappijen laten zich niets gelegen liggen aan de verzoeken van de Katholieke passagiers om de H. Mis te kunnen bijwonen op zee.

De Hoofd Purser is de wezenlijk verantwoordelijke persoon voor het schip, maar als een Katholieke steward aanboord is, wordt het het hem toevertrouwd. Op een schip, dat ik bezocht, hadden ze een kleinen jongen bij de crew opgenomen, met den rang van bell-boy, om de H. Mis te dienen aanboord... Ik meen te mogen zeggen, dat alle passagierbooten ingebouwde altaren hebben. Het beschikbaar hebben van altaar wordt meer als noodzakelijk en zelfsprekend beschouwd...."

Tot zoover de correspondent. Inderdaad zeer interessante gegevens. We vinden het alleen maar jammer, dat hetgeen van de nieuwste schepen gezegd wordt, niet van toepassing blijkt op de „Statendam" bijv. van de Holland-Amerika-lijn. Wat op die boot ook aan comfort [illegible] bijeengebracht is, om te voldoen aan de verlangers van de passagiers — we hebben niets gehoord of gemerkt van een ingebouwd altaar. Tot nog tot heeft de Directie het nut daarvan niet ingezien; wel zijn op de booten aanwezig Mis-koffers voor geestelijken die de reis meemaken. De Rotterdamschen Loyd daartegen heeft wel voor een vast altaar gezorgd in nieuw gebouwde schepen.

Hiermede in verband komt de publicatie van den Noorddeutschen Lloyd goed van pas. Wij kregen toegezonden een geïllustreerde brochure: Mitteilungen für den reisenden Katholieken Klerus, welke voortaan geregeld verzonden zullen worden. We maken ons heelemaal geen illusie, dat hier andere dan zuiver-zakelijk motieven gelden, doch ze blijken daar een goed zakenstandspunt in te nemen, door hun reizigers datgene te geven, wat gewenscht word.

Wij lezen daar wat die maatschappij gedaan heeft om aan Katholieke verlangens tegemoet te komen. Eerst werden er Miskoffers met toebehooren aangeschaft en beschikbaar gesteld op kosten der maatschappij. In 1924 kreeg de stoomer „Berlin" een vast altaar. Later ook de andere passagierschepen. Vooral bij de „Bremen" en de „Europa" worden die mooi uitgevoerd. Als op zoo'n boot de H. Mis gelezen wordt, waait de zoogenaamde „godsdienstvlag" van den mast: een roode wimpel met een wit kruis.

Luchtvaartverbinding Europa--Amerika.

Dr. Eckener over zijn plannen.

Dr. Eckener heeft in zijn hotel te New-York de vertegenwoordigers van de pers ontvangen, aan wie hij [illegible] voerige inlichtingen heeft gegeven over zijn plannen.

Eckener had voor het eerst bij de Amerikaansche bankgroepen een werkelijke en ernstige belangstelling gevonden. Een tastbaar resultaat van de besprekingen in Amerika is de volledige overeenstemming met den leider der Good Year-maatschappij, Litchfield, over nauwe samenwerking tusschen de Good Year- en Zeppelinmaatschappij voor de organisatie van een luchtschipdienst Europa — Ver. Staten en Europa — Zuid-Amerika.

Voorloopig is slechts een dienst Europa — Ver. Staten ontworpen. Het Amerikaansche eindpunt komt ergens ten Zuiden van de lijn Baltimore — Washington te liggen, daar hier de meteorologische omstandigheden voor vertrek en landing zeer gunstig zijn Het Europeesch punt van vertrek komt ergens in midden-Duitschland te liggen.

De vloot voor de verbinding Europa — Amerika moet ten minste uit 4 luchtschepen bestaan. Voor de organisatie van den dienst en den bouw van een dubbele loods aan beide eindpunten is een kapitaal van ongeveer 15 millioen dollar noodig. Om de 4 of 5 dagen moet zoowel uit de Ver Staten een luchtschip vertrekken. Men heeft ook overeenkomsten met de posterijen te sluiten.

De luchtschepen moeten een snelheid van 110 K.M. bereiken zoodat de tocht van Oost naar West ongeveer 45 uur en van West naar Oost 65—95 uur zal duren. Dr. Eckener rekent er op, dat ongeveer 12 ton aan vracht en post kan worden medegenomen. De vracht prijs per passagier zal 1000 dollar bedragen.

De dienst zal niet voor 1933 of 1934 geopend kunnen worden, daar het eerste luchtschip pas op 't eind van 1932 klaar zal klaar kunnen zijn.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Adoratiefeest Pietermaai.

Pietermaai heeft op Rozenkrans zondag, een schitterende sluitingsdag gevierd van een heerlijk adoratiefeest Zondagavond was het pontificaal lof met feestpredicatie van Pastoor Galfé, waarna processie met een aantal mannen, als maar zelden in deze kerk gezien is; de groote kerk was zelfs te klein om allen in de processie op te nemen.

Jan Doret.

Vrijdag werd door Z. D. H. Mgr. Vuylsteke op Jan Doret aan 94 personen het H. Vormsel toegediend.

Mgr. Niewindt stichting

De afdeeling Pietermaai droeg deze maand aan het hoofd-bestuur af, de som van f. 133.45. Nu, na het bouwen der kerken in Jan Doret en Kwartier binnen een jaar, een nieuwe parochie in Wishi niet lang op zich laat wachten, moge dit een aansporing zijn voor deze nuttige stichting met verdubbelde kracht haar zegenrijk werk voort te zetten.

Gouden Feest.

[illegible] waarde Zuster MARIE DENIS haar gouden professiefeest.

Soeur MARIE DENIS (Anna Dielemans) werd geboren te Breda op 9 October; trad in het klooster te Roosendaal op 26 Juli 1877, werd gekleed 8 September, en geprofest 19 October 1879.

Ze kwam op Curaçao aan op 8 November 1882 op en was eerst werkzaam op Welgelegen: en was van 1885 tot 1909 hoofd der M. U.L.O. in het Sint Martinusgesticht. Sinsdien wijdt ze zich nog geheel aan het onderwijs op Welgelegen. Zeer velen heeft zij in de loop der jaren voor het examen opgeleid.

Wij wenschen Soeur DENIS van harte een gezegenden ouderdom en daarna in haar de vervulling van het Schriftuurwoord, dat zij die velen zullen onderwezen hebben, zullen schitteren als sterren aan het firmament.

Zilveren Jubileum.

Dinsdag 15 October hoopt de Eerw. Zuster PHILOTHEA (M. Messemer) werd geboren te Schiedam. Drie jaren na haar professie in 1907, kwam zij in de Missie, en na eenige jaren op St. Martin en Saba gewerkt te hebben, werd zij in 1909 een der grondlegsters stichteressen van de nieuwe Dominicaansche missie op Aruba. Al haar krachten heeft zij hier gegeven aan het onderwijs en de opvoeding der kinderen. En moge God haar daarvoor nog jaren bewaren.

Zuster Philothea, onze beste wenschen op dezen dag, en Gods rijksten zegen in uw verder leven.

Oostenrijksch consulaat.

Tot consul der Oostenrijksche regeering op Curaçao is benoemd de Heer O. F. MARENT, Breedestraat 34. Voor de kantooruren verwijzen wij naar de annonce in dit blad.

Inspectiereis.

Woensdag vertrok via Trinidad en St. Kitts naar de Bovenwindsche eilanden, den Heer H. J. A. Schroeder, inspecteur van het onderwijs.

De „Hertog Hendrik"

Maandag morgen verliet de „Hertog Hendrik" onze haven met bestemming Aruba. Aanboord bevond zich de comissie Hoorweg, ter opneming van de politioneele toestand aldaar. Donderdagmorgen keerde het schip in onze haven weer terug.

Welkom „Emden"

Donderdag 17 October zal Curaçao bezoek ontvangen van den Duitschen Kruiser „Emden." Dit schip is het derde van die [illegible] in de geschiedenis der Duitsche Marie. Tijdens de wereldoorlog heeft wel geen schip zich zoo beroemd gemaakt als zijn onmiddelijke voorganger, die na verschillende vijandelijke schepen opgebracht of prijsverklaard te hebben, door de eigen bemanning op de kusten van Australie werd aan land gezet, waarna verschillende leden der bemanning, dwars de halve wereld door, het vaderland nog weer wisten te bereiken.

De „Emden" die Curaçao bezoeken zal, liep in 1925 van stapel.

Het schip meet 6000 ton en heeft 150 meter lengte, bij een breedte van ruim 14 meter. Het heeft aanboord acht 15 cM. en twee 8.8. cM. kanonnen, en 2 dubbele torpedobuizen. Het loopt 29.5 knoopen per uur.

De heele bemanning bestaat uit 520 man waaronder 62 cadetten.

Van 1926—28 maakte het schip een reis om de wereld, en is thans aan zijn tweede wereldreis, waarvoor het in December 1928 van Wilhelmshaven is vertrokken.

Commandant van het schip is de uit de wereldoorlog bekende Uboot commandant, Fregattenkapitaen von Arnauld de la Perière.

De staf bestaat verder uit: Korvettenkapitaen Faber, Navigationsoffizier Lamprecht, Leitender Ingenieur Stiegels, Schiffszahlmeister Rawengel, Schiffsarrer Ronneberger, Artillerieoffizier, Scheurlen Kadettenoffizier Kleikamp, Adjutant und Torpedooffizier Kratzenberg, en Schiffsarzt Dr. Marckman.

Verder uit de officieren, Schneitzki, Winther, Scheffer, Krueger, Boettcher, Krauss, Kaiser, Bassenge, Fiering, Notezold, Dr. Nobel, Sobe, Riede, Jung, en Fechner.

De „Emden" komt van Porto Colombia en vertrekt 28 October naar Port of Spain.

Wij roepen staf en bemanning een hartelijk welkom toe, en een wenschen hen een prettig en aangenaam verblijf op dit eiland.

Goede reis.

Met het S.S. „Maracaibo" is de Hoog Eerw. Pater Vicaris H. SMIT in gezelschap van Pater VERRIET naar Aruba vertrokken.

Donderdag a.s. hopen zij met hetzelfde schip op Curaçao terug te keeren.

Bijblad van de Amigoe di Curaçao

OPBOUW VAN HET NIEUWE EUROPA.

Door Dr. Seipel, oud-bondskanselier van Oostenrijk.

Wil Europa voortbestaan, dan mag het niet meer door Europeesche oorlogen zelfmoord begaan.

De wereld wordt rijp voor den vrede.

Het Europa, dat we zoeken, is een Europa, waar de vrede verzekerd is. Een vrede, die een soort toeval is, of een afmatting na den oorlog, is voor ons niet voldoende. Beter kan Europa alleen worden, wanneer het in zijn organisatie, in de gezindheid zijner bewoners, in den wil zijner staatslieden een waarborg voor den vrede biedt.

Een vreedzaam Europa hebben de Europeanen zeker ten allen tijde gewenscht, en niet alleen de pacifisten. Als hieromtrent een stemming mogelijk zou zijn — maar ook de stemmen van hen moesten worden geteld, die reeds lang in de graven van Europa rusten — dan zou blijken dat alle volkeren en alle eeuwen voor den vrede zijn geweest. Natuurlijk zou zoo'n uiting niet van belang zijn, wanneer ze slechts uit sentimentaliteit voortkwam en naar een utopie streefde. Bij den gemoedstoestand moeten ondervindingen komen. Waarschijnlijk zouden verschillende volken van Europa voor den wereldoorlog hebben gezegd: De oorlog is wel een groot kwaad, maar wij zullen er zeker van verschoond blijven. Sedert den wereldoorlog is dat anders geworden. Is er nog iemand, die gelooft dat een oorlog tusschen Europeesche staten geïsoleerd zou kunnen blijven? In werkelijkheid kan niemand in Europa meer op een bestendigen vrede rekenen, ook niet voor zich zelf, als de vrede voor heel Europa niet wordt georganiseerd. De ondervindingen van den wereld-oorlog toonen duidelijk aan, dat de vredeskwestie Europa nog meer aangaat, dan de andere werelddeelen. Een oorlog zou niet alleen meer de kracht-verhouding tusschen de Europeesche volken verschuiven. Heel Europa, overwinnaars, overwonnelingen en neutralen zijn uit den wereld-oorlog verzwakt opgestaan. Wil Europa niet alleen als geografisch maar als geschiedkundig, politiek, economisch en cultureel begrip voortbestaan dan mag het niet meer door Europeesche oorlogen zelfmoord begaan. Met de economische overmacht is het voorbij, de cultureele voorsprong is niet meer zoo groot, dat Europa tijd en kracht kan missen voor zijn vredeswerk.

Als we niet opzettelijk onze oogen dicht houden, dan zien we, dat de wereld rijp wordt voor den vrede. Wat vroeger utopie was — houdt op dit te zijn. Men loochent soms nog, dat onze tijd voor de organisatie van den duurzamen vrede rijper is, dan het verleden. Dit is een dwaling. Het internationale scheidsgerecht vervult sedert tientallen van jaren zijn hoog doel. Het heeft een aantal oorlogen kunnen voorkomen, maar den wereldoorlog niet. Na den wereldoorlog is de Volkenbond geschapen; hij is alleen een teleurstelling voor hen, die hem voor de laatste wijsheid der wereld-politiek hebben gehouden en niet voor een schakel in de ontwikkeling en een instelling, die zelf voor ontwikkeling vatbaar is.

Het Kellog-pact heeft den oorlog in den ban gedaan, maar nog niet buitengesloten. In ieder geval is ook dit een teeken, dat de tijd nadert, die rijp is voor den vrede. De Pan-Europeesche beweging heeft vasten voet gevat in de hoofden der staatslieden en heeft onlangs door de actie van Minister-president Briand concrete vormen aangenomen. Maar we zijn nog lang niet aan het einddoel. De voorwaarden voor den vrede in Europa moeten nog worden geschapen. De moeilijkheden zijn niet te wijten aan bekrompenheid der hoofden, maar aan den omvang der taak. We kunnen het nieuwe Europa niet in een luchtleege ruimte scheppen. We kunnen het Europa van duizenden jaren niet uitwisschen, om plaats te maken voor een nieuw. Dat willen we ook niet. We zijn juist van den ijver bezield, om Europa te behouden, zooals het is en hoe het zich van de andere werelddeelen onderscheidt. Europa is anders dan de andere continenten; Europa is geen kolonistenland. Er zijn geen volken of volksdeelen, in het bezit van een eigen beschaving, ergens anders vandaan in Europa gekomen. Hier zijn ze geworden wat ze zijn. Alle Europeesche volken zijn nauw met elkaar verwant en toch — en dat is juist echt Europeesche — enorm gedifferencieerd. Het is eenheid civilisatie, waarin wij Europeanen allen leven, de christelijke; ook zij, die geen Christenen zijn geworden, hebben zich hierin geleefd. En toch hebben de volken in het kleine Europa altijd weer met elkaar overhoop gelegen, hebben zich echter ook, om zoo te zeggen altijd weer „bijeen gestreden", zoowel in den oorlog, als in de diplomatie. Uit elken strijd in de geschiedenis van Europa bleef een rest van onopgeloste vraagstukken over; er bleef altijd een gemis aan voldoende parallelliteit van nationale, economische en staats-betrekkingen. Was hier meer gelijkheid, dan zou het gemakkelijker zijn, den vrede te verzekeren.

Maar het werd ons niet gemakkelijk gemaakt, en daarom hebben we ons doel ook nog niet bereikt. Er kan maar één weg toe leiden: er moet vertrouwen worden geschapen. Velen helpen gezamenlijk de vreedzame vereeniging van Europa beletten of teminste op te houden. Dan zijn er menschen, die er heelemaal niets van willen weten, het eenvoudig voor utopistisch blijven houden en dan vooral . . . . de ongeduldigen. Maar een geduld, dat het resultaat wil forceeren, of met 'n schijn-succes tevreden is, in plaats van voorbereidend werk te doen, is gevaarlijk. De vrees, die velen bij ons en in andere landen belet, ernstig aan de nieuwe organisatie van Europa te gaan denken, is het uitvloeisel van innerlijke zwakte. Ieder, die het vertrouwen heeft, dat hij en zijn land op den duur niet op den achtergrond kan geraken, kan gerust de toekomst ingaan.

Er is één ding, dat werkelijk wantrouwen moet opwekken en dat, volgens mijn meening, de dood zal zijn van alle bemoeiingen om Europa tot een eenheid te maken, als het niet uit de wereld verdwijnt. Het is de weigering; de zakelijke problemen, die het vreedzame samenleven der Europeesche naties bemoeilijken, te bespreken, of zelfs maar met den juisten naam te noemen. Het spreekt van zelf, dat er bij de eigenaardig heid van Europa compromis moeten worden gesloten, om tusschen de nationale politieke en economische interessen, die niet gelijk loopen, een evenwicht te bereiken.

Natuurlijk moet hij, die met den bouw van het nieuwe Europa wil beginnen, er een naukeurige voorstelling van hebben, hoe dit moet ontstaan en hoe het moet worden ingericht. Maar even natuurlijk is het, dat bij zoo'n werk, waar alles aankomt op vertrouwen, goeden wil en de medewerking van zooveien, ja zelfs van de volken van een heel werelddeel, van eigenzin der constructeurs niets mag worden gemerkt. De vraag, wie ten slotte als de hoofd-autor zal verschijnen, kan kalm aan de toekomst worden overgelaten.

Ook onder de volken, mag hierom niet gestreden worden. Hun eerzucht mag er alleen in bestaan, alles uit den weg te ruimen, wat de menschen tegenhoudt, om op te gaan in een leven, dat vreedzaam is en gelukkig en tegen katastrofen beveiligt. Volgens mijn meening moesten we de vrijheid hebben, Europa nieuw op te bouwen ook als niet alle Europeesche staten maar tenminste de meerderheid bereid is er aan mee te doen. De kracht die in dit waagstuk ligt, zou voldoende zijn, om — door de macht der rede alleen — zonder toepassing van geweld, een druk uit te oefenen, sterk genoeg, om spoedig heel Europa te kunnen vereenigen.

DE 18-KARAATSVROUW.

Op het R. K. Landelijk Congres tegen het Neo Malthusianisme gaf Dr. B. W. Ausems, arts te Utrecht, van haar de volgende aantrekkelijke beschrijving;

„Het is de vrouw, die als kind het gelukkigst was, als ze een dozijn poppen te bemoederen had, — die op school door een prettig makkelijk karakter haar onderwijzeressen geen moeite veroorzaakte, — die nooit uitblonk in de klas, maar door haar plichtsgevoel en rustigen ijver nooit tot de slechtste behoorde, — die als opgroeiend meisje moeder's rechterhand was, — die zich nooit op den voorgrond plaatst en toch de aandacht en genegenheid trok, — die een onbewust sterk verlangen heeft naar het huwelijk als de natuurlijke bestemming van de vrouw, — die vroeg trouwt — meestal een goeden man krijgt, — een gelukkig huwelijksleven heeft en minstens een half of heel dozijn kinderen.

De kinderen.

De kinderen ontvangt ze als een van zelf sprekend iets; de verzorging van die vele kinderen kost haar natuurlijk veel moeite en arbeid; maar zij is daar tegen bestand, want zij gaat er in op. De opvoeding der kinderen is voor haar hoofdzaak, de geneugten des levens waardeert ze alleen in verband met haar gezin en ondanks haar leven vol aanhoudenden arbeid en zorgen is ze in den herfst van haar bestaan nog steeds de montere, opgewekte vrouw en blijft ze het aantrekkelijke middelpunt van het gezin.

Lichamelijk is ze steeds gezond, heeft geen tuberculose of zelden. Ze is meestal niet lang van stuk nooit mager eerder mollig en rond; de kinderen, ook de volwassen jongens en meisjes, stoeien gaarne met haar. „Die moeder is z'oon gezellige dikkerd en je kunt ze zoo lekker knijpen". Ze is gelijkmatig van humeur, niet zenuwachtig, rustig van aard, doch altijd bezig. —

„Und drinnen waltet die züchtige Hausfrau", zingt Schiller in zijn Lied von der Glocke — ze is het eerst op en het laatst naar bed en ondanks haar lange arbeidsdagen met veel overwerk is ze toch nooit overwerkt. De dokter komt op gezette tijden bij haar, voor uitingen van gezondheid, n.l. als het gezin vermeerderd wordt. Zij is de vrouw, die kans ziet met een beperkt weekloon en een groot gezin toch de einden aan elkaar te knoopen. Van haar geldt: 'n moeder kan gemakkelijker tien kinderen groot brengen dan tien kinderen een moeder onderhouden.

DE AUTONOMIE DER NEDERLANDSCHE GEBIEDSDEELEN.

Bij gelegenheid van haar zilveren jubileum, heeft de Katholieke Wetenschappelijke Vereeniging, in haar juridische afdeeling, bovenstaand belangrijk vraagstuk besproken.

Het dunkt ons goed hier mede te deelen, wat aldaar gezegd is, over deze zeer gewichtige quaestie, die reeds jaar en dag hoofden en pennen bezig houdt, niet alleen in Nederland, maar in alle koloniale mogendheden.

De Tijd geeft het verslag als volgt weer:

De juridische afdeeling kwam om kwart over 2 uur onder voorzitterschap van prof. mr. v.d. Grinten bijeen in het gebouw van den Hoogen Raad, aan het Plein. De bijeenkomst was zeer druk bezocht, o. m. door verscheidene vooraanstaande politici. Nadat het jaarverslag was uitgebracht werd onmiddellijk aangevangen met het debat over de prae-adviezen, uitgebracht door prof. mr. Th. Kleijntjes en mr. H. v. Wageningen over de Rechtspositie van de Nederl. Overzeesche gewesten in het Staatsverband. Beide prae-adviseurs stelden zich op het standpunt van de z. g. leer van den 4-deeligen Staat, n.l. dat het Koninkrijk der Nederlanden, de Staat, gevormd wordt door vier gelijkwaardige componenten: het rijk in Europa, Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao.

Prof. Kleijntjes vat de conclusie van zijn betoog samen in deze woorden: Dat de eenheid van het Koninkrijk naar binnen ten aanzien van rijk en landen overzee niet wordt verbroken — ook bij groote mate van autonomie dier overzeesche gewesten — daarvoor zorgen de artikelen 60—62 Grondwet door bevoegdheidstoekenning op ruime schaal aan de wetgevende macht in Nederland en aan de Kroon, daarvoor zorgen de Indische staatsregeling en de regeeringsreglementen voor de West en andere wetten door tal van bepalingen.

Bovendien wordt het gansche regeeringsbeleid van den Gouverneur-Generaal en van de Gouverneurs van de West door tusschenkomst van den Minister van Koloniën onder het toezicht van de Staten-Generaal geplaatst. Dat in dit stelsel van verantwoordelijkheid hetzij door het naar voren brengen van de verantwoordelijkheid van den voorzitter van den Ministerraad hetzij door het uitschakelen van onderwerpen van regeeringsbeleid, waarvoor de verantwoordelijkheid in het overzeesche gewest zelf zoude blijven, spoedig verandering zal komen, lijkt aan prae-adviseur vooralsnog buitengesloten.

Mr. van Wageningen concludeert op de vraag: in welk tempo alle veranderingen, van inlandsche zijde gewenscht, zich behooren te voltrekken: Het wordt vanzelfsprekend geacht, dat geen autonomie verleend wordt aan een gebiedsdeel, dat niet oeconomisch „self supporting" is, gelijk momenteel Suriname. Precies hetzelfde behoort natuurlijk ook in het geestelijke te gelden. Een gebiedsdeel, dat de menschen mist om de leidende posities in te nemen, is evenmin „self supporting" en evenmin aan autonomie toe.

Op dit punt zal dus vooral Indië zich hebben te onderzoeken; ongetwijfeld heeft men er figuren van den eersten rang — ongetwijfeld ook leert ons de geschiedenis, dat er maar weinig groote figuren noodig zijn om een geheel volk te leiden . . . . maar het kon toch zijn, dat het voorradige hout nog niet genoeg timmerhout opleverde.

Aan dit debat werd door verscheidene leden deelgenomen, waarna de beide prae-adviseurs de gemaakte tegenwerpingen en opmerkingen beantwoordden.

West Indische Gids.

Inhoud-Septembernummer.

Bezoek aan St. Louis, het leprosen-eiland in de Marowijne, door F. S. Schuitemaker.
Treef en lepra in Suriname, door Dr H. D. Benjamins.
Het sprookje van een goudland, door Joh. F. Snelleman.
Rede van Dr. A. A. L. Rutgers, Gouverneur van Suriname, ter opening van de zitting der Koloniale Staten.
Rede van Ir. L. A. Fruytier, Gouverneur van Curaçao, ter opening van de zitting van den Kolonialen Raad.
Bibliographie. — Uit de Pers.

De Gouvernementsinkomsten.

Het tweede kwartaal van het jaar 1929 bracht op aan belastingen f. 589.270.

Aan andere inkomsten werden ontvangen f. 568.344, bijna f. 200.000 boven de raming, die f. 370.000 was.

Gedurende het eerste half jaar werden er aan belastingen ontvangen f. 2.594.584: d. i. f. 1.198.135 boven de raming.

Alleen de inkomstenbelasting overschreed de raming met 350.000 dank zij de nieuwe methode, welke men thans toepast.

In het tweede kwartaal waren de ontvangsten der Posterijen f. 46.901

Telegrafie	f. 85.290
Telefoon	f. 14.691

der loodsgelden op Curaçao f. 156.415
op Aruba f. 64.341
der waterleiding f. 21.765.

Altaar aanboord der K. N. S. M.-schepen.

Naar wij uit een particulier schrijven vernemen, heeft de Hollandsche directies der K. N. S. M. aangeboden om voortaan met haar booten een eigen Miskoffer mee te nemen.

De K. N. S. M. was tot nu toe een der weinige scheepvaartmaatschappijen, die ten behoeve van de priesters en katholieken onder haar passagiers, hiervan nog niet was voorzien.

Hoe andere maatschappijen daarin reeds lang hebben voorzien, hiervoor verwijzen wij naar het artikel uit The Universe, opgenomen onder den titel „Katholieken op zee".

De opstand in Venezuela.

Onze collega „La Cruz" publiceert een bericht van de „Listin Diario" van 20 Sept. uit Trinidad, waarin de Regeering van Caracas mededeelt, dat de troepen onder bevel van Generaal Rosario Gonzalez zijn slaags geraakt met 1500 rebellen en anderen, die ontscheept waren door de „Falke" in de omgeving van het kamp van Maturin, wat in handen der Regeering is.

Tevens wordt medegedeeld, dat een aantal goed gewapende Noord Amerikaansche en Hollandsche mijnwerkers zich hebben aangesloten bij de opstandelingen en zich hebben versterkt te Tabasca en Aragua de Maturin.

De Venezolaansche regeering is thans in onderhandeling over den aankoop van drie kleine Amerikaansche kruisers om weerstand te bieden aan de revolutionaire troepen in het oosten van Venezuela.

Ciudad Bolivar is in handen der opstandelingen, die meester zijn van de geheele Orinoco delta.

Rectificatie.

In ons blad van 28 September deelden we mede dat de bij O. W. ontslagen Portugeesche werklieden op Bullenbaai waren aangenomen tegen een hooger loon, dan zij bij O. W. hadden.

Dezer dagen kwam de Hr. HASETH ons hierover inlichten, dat de Portugeesche arbeiders op Bullenbaai niet in dienst zijn der C. P. I. M. De maatschappij heeft geen enkel contract met hen. Maar een voorman, neemt voor de maatschappij werk aan voor een bepaalde som en deze persoon neemt daarvoor zooveel werklui als hij zelf noodig oordeelt en onder condities, die hij en niet de maatschappij met deze werklui maakt.

De Golet „Favor".

„Favor" en niet „Amor" was de naam van de motorschoener, die twee weken geleden voor onze haven verbrandde.

Eigenaar was de Hr. Pruchtnow van Maracaibo. De golet, die een lading gasoline aan boord had, van de Lago Petroleum Company, was in Duitschland verzekerd voor 65.000 Mk. alhoewel de schade veel grooter is.

De namen der zes geredden zijn: Peerboom, Seeman, Sallazar, Gonzalez, Moya en Velasquez.

IJsfabriek.

Maandag is de nieuwe machine in de ijsfabriek in werking gesteld. De fabriek heeft thans een capaciteit van 22 ton per dag, terwijl ze vroeger slechts 12 ton kon leveren.

Voor velen in deze warme dagen een uitkomst.

Pater de Groot fonds.

Bij gelegenheid van het 25 jarig bestaan van de Katholiek wetenschappelijke Vereeniging, werd er een Pater de Groot fonds gesticht. Het oprichtingskapitaal bedroeg f. 77.500.

De renten van dit fonds zullen besteed worden tot steun voor publicaties, buitenlandsche studiereizen enz. aan menschen, die zulks verdienen en behoeven en ook voor alle mogelijke medewerking ten bevordering van de beoefening der wetenschap onder katholieken.

Het fonds draagt de naam van Pater de Groot, ter blijvende herinnering aan den geleerden Dominicaan die van 1894 — 1922 hoogleeraar was in de Thomistische filosofie aan de Universiteit van Amsterdam.

Belangrijke berichten uit het Buitenland.

Er gaan geruchten, dat Colonel R. W. Stewart, ex-president van de Standard Oil Company of Indiana, zijn diensten ter beschikking van de Royel Dutch gesteld heeft, hetgeen voor de Royal Dutch-Shell van buitengewoon belang geacht wordt in verband met Stewart's gunstige ervaring in Amerikaansche olietoestanden.

Captain Otto Fulton heeft een apparaat uitgedacht, ter grootte van een portable schrijfmachine, waarmede van Londen naar Sydney (Australie) radiotelegrafische fotografieen zijn weggezonden.

Engeland heeft er in toegestemd dat Irak zelfbesturingsrecht zal krijgen; waarschijnlijk op dezelfde voorwaarden waarop Egypte dit gekregen heeft. Het Britsche Gouvernement zal voorstellen doen Irak in 1932 tot de Volkenbond toe te laten.

In de bestaande controversie tusschen Moslims en Joden in Palestina is weer een verscherping ingetreden. De uitgebreidste maatregelen worden genomen om botsingen te verhinderen.

In verband met de ontruiming van het Rijnland, welks tweede zone uiterlijk 30 November a. s. ontruimd zal zijn, zal een „Vrijheidsleening" door de Duitsche Regeering aangegaan worden, ten beloope van meerdere honderde millioenen Marken.

Dit bedrag is benoodigd om vroeger bezette hotels, huizen en landerijen te herstellen.

Kardinaal Dubois, Aarstbisschop van Parijs, is heden op 23 September in den leeftijd van 73 jaar overleden. Kardinaal Dubois heeft een groote rol gespeeld bij het herstellen van de banden tusschen Staat en Kerk.

Bij de begrafenis van Stresemann welke op rijkskosten plaats had werd door President Hindenburg de lijkrede uitgesproken.

De Hawai eilanden werden door een groote aardbeving geteisterd.

Een typhoon richtte groote verwoestingen aan in Portugal. Verbindingen met verschillende deelen van het land werden verbroken.

Katholieke Vorsten op bezoek bij den Paus.

De „Libre Belgique" verneemt uit Rome, dat het Jubeljaar zou worden verlengd tot 30 Juni 1930, om alle katholieke vorsten gelegenheid te geven Z. H. Paus te bezoeken. De koningen van Italië, België en Spanje zouden hun bezoek reeds hebben aangekondigd. Zij zouden logeeren in een vorstelijk verblijf, dat in de Vaticaansche Stad wordt ingericht. Daar zou Z. H. ook de tegenbezoeken brengen.

Bovendien spreekt men van bezoeken van de koningen van Bulgarije en van Joego-Slavië, van de ex-keizerin van Oosterijk, van den ex-koning van Portugal en zijn gemalin, en van verscheidene Duitsche, Oostenrijksche en Russische vorsten.

Drama in de gevangenis.

Donderdagavond, 10 dezer, had er in de strafgevangenis alhier een schietpartij plaats. Te ongeveer half acht in den avond werd er bij een der rondes ontdekt, dat de ijzeren spijlen van de deur der cel van den gedetineerde K. los zaten, doordat het houtwerk, waarin de spijlen bevestigd waren, stuk gemaakt was. Hetzelfde bleek het geval bij een naastbijgelegen werkcel, die als timmermanswerkplaats dienst doet, en waarin de gedetineerde K. altijd werkt. Bij nader onderzoek bleek het, dat K. door verbreking van het hout werk dier spijlen in de werkplaats had weten te komen. Toen mee deze wilde binnentreden, teneinde K. te grijpen, kwam hij te voorschijn en begon uit een revolver, die hij blijkbaar machtig had weten te worden, te vuren op den gevangenisopzichter van Lamoen.

Deze trok daarop eveneens zijn revolver, sommeerde toch nog K. om met schieten op te houden, hetgeen K. echter niet deed, waarop de opzichter van Lamoen terug vuurde. Nadat van beide zijden de revolvers waren leeg geschoten, viel K. den opzichter aan, die hem echter spoedig wist te overmannen en terug te duwen in de werkcel. Vlak daarop zakte K. ineen, en bleek het, dat hij eenige ernstige verwondingen had. Dokter Winkel, die oogenblikkelijk ter plaatse was, verrichte het eerste onderzoek en liet daarop K. ten spoedigste naar het St. Elisabeths-gasthuis vervoeren, alwaar K. verder behandeld werd. Hoewel hij zeer ernstig gewond is, is toch de kans op levensbehoud niet uitgesloten. De gevangenisopzichter van Lamoen bleek gelukkig ongedeerd te zijn.

Dadelijk na het gebeurde begon de politie, in bijzijn van den Heer Commandant der Troepen en den Procureur-Generaal, als Voorzitter der Gevangeniscommissie, een scherp en uitgebreid onderzoek in te stellen. Het bleek spoedig, dat de oude kleine en verroeste revolver van K. niet afkomstig was uit revolvers der gevangenis noch ook uit den voorraad revolvers, die als stukken van overtuiging ten Raadhuize aanwezig zijn De revolver moet dus van buitenaf gekomen zijn, doch aangezien de visitatiën reeds langen tijd zeer scherp en nauwkeurig geschieden, kan vooralsnog niet anders worden aangenomen, dan *dat* het voorwerp vermoedelijk over een der muren door bevriende handen van K. naar binnen gegooid is. Dit wordt heelemaal niet onmogelijk geacht, vermits deze oude en aan geenerlei behoorlijke eischen van een modern gevangeniswezen voldoende gevangenis, in stede van geheel geïsoleerd, aan alle zijden ingebouwd staat op een der drukste punten van Willemstad. En te meer wordt hiermede weder aangetoond, hoe noodig het is, dat spoedig een nieuwe gevangenis op een daarvoor geschikte plaats wordt gebouwd, waarvoor de Commissie van Administratie reeds jaren pogingen in het werk stelt, doch tot heden vergeefs.

De op voorstel van dezelfde Commissie door het aanstellen van gevangenisopzichters sinds begin September ingestelde betere bewaking, heeft, zooals thans bewezen, haar doel niet gemist. De gedetineerde K, die vóór dien tot 2 malen toe wist te ontsnappen, is daarin thans door het finke optreden van den opzichter van Lamoen belemmerd.

Officieele berichten.

Aan den tijdelijk agent van politie 2de klasse A. A. Abath, gestationeerd op Bonaire, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uitslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den tijdelijken schrijver tevens telefoonbediende op het Loodskantoor alhier H. V. de Palm, is, om physieke redenen, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

J. R. Barron en C. M. Ensbergen zijn benoemd tot tijdelijke agenten 2de klasse van politie in Curaçao.

Mevr. M. G. L. Harms-Besanger, in het bezit der verklaring bedoeld in art. 6 der Onderwijsverordening 1907, is, gedurende een maand vrijstelling van dienst verleend. Mej. A. S. M. Waymouth, is tijdelijk aangesteld als kweekelinge bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaam gesteld aan de Hendrikschool alhier.

Nieuwe troepen.

Vrijdagmorgen arriveerden alhier met het SS. „Breda" een 80 tal matrozen ter vervanging van het personeel, wat dezer dagen is vertrokken. In het geheel zullen een 100 man komen.

Brand.

Vrijdagmorgen brak er brand uit in een der motorveerbooten van onze haven.

Door een defect in de leiding wilde de boot niet aanslaan, als gevolg ontstond er brand in de benzine, waardoor het om de motor spoedig in lichte laaie stond.

Verschillende personen kregen brandwonden, doch het brandje kon met eigen hulp gebluscht worden.

Hoe groot het analphabetisme is!

„In een land van analphabeten kan men geen communistische partij oprichten." Deze uitspraak van Lenin is thans nog van evengroot belang als destijds. Haar droeve juistheid treedt thans echter nog sterker aan het licht als toen. De strijd, die in het roode rijk tegen dit euvel gevoerd wordt, is echter met heel weinig succes bekroond. In 't jaar 1920 konden er van de 1000 menschen (mannelijk geslacht) slechts 462 lezen en schrijven; in 't jaar 1926 bleek dit aantal slechts gestegen tot 568. Globaal waren er in Europeesch Rusland in 't jaar 1926 46 millioen analphabeten, dus 559 op de duizend inwoners. Met de jeugd is 't nog treuriger gesteld, vooral in de dorpen. Op de duizend jongens in den leeftijd van 12—15 jaar zijn er 275 die lezen noch schrijven kunnen en op de duizend meisjes is dit getal zelfs 582.

Hoe staat het dan met het schoolbezoek der kinderen in Sovjet-Rusland Van de duizend kinderen in de leeftijd van 6—16 jaar bezoeken in Sovjet-Rusland ongev. 383 de school. Dus 62 pct. spijbelt eenvoudig weg. In werkelijkheid moet het getal analphabeten nog veel grooter zijn, dan uit deze officieele getallen blijkt want het meerendeel der mannen en vrouwen, dat slechts kort de scholen bezoekt, verleeren weer heel spoedig door onvoldoende oefening het lezen en schrijven.

Het ergste is, dat ieder jaar minder gelden beschikbaar gesteld worden, om paal en perk te stellen aan dit euvel. Zoo vermindert ook het aantal Sovjet-scholen. De Trad geeft omtrent het analphabetisme in Oekraine (55 pct. der geheele bevolking) de volgende getallen. Het aantal scholen, dat in 1926 nog 17.500 bedroeg is in 1928 teruggegaan tot 8200. Zulks is alleen te wijten aan het tekort aan beschikbare schoolgelden. In de 34 gouvernementen van Sovjet-Rusland werden in plaats van 7.2. millioen roebel voor het jaar 1924 slechts 5 millioen voor het jaar 1926 gesanctionneerd.

Het Europeesch Rusland telt 28 millioen analphabeten. Zoo men berekent, dat er ieder jaar een millioen leeren lezen en schrijven dan zou het nog 30 jaren duren voor Rusland definitief van analphabeten gezuiverd is.

De oudste vrouwelijke student.

Onder al de steden van Amerika is Chicago wel de meest Amerikaansche stad. Meer dan de helft der Europeesche landverhuizers gaan naar Chicago.

Niet geheel ten onrechte noemt men deze stad de smeltkroes van Amerika. Nergens is het gilde der beroepsmisdadigers zoo goed georganiseerd als in Chicago.

Maar behalve deze schaduwzijde heeft Chicago toch ook nog haar echt Amerikaansche eigenaardigheden; zoo heeft men er b.v. een vrouwelijke student van 82 jaar die juist het diploma behaald heeft van de lagere school, waar kinderen van 6 tot 14 jaar onderwijs ontvangen.

Dit diploma heeft geen andere waarde dan dat het toegang geeft tot het Gymnasium. Maar in Amerika hecht men heel veel waarde aan een degelijk getuigschrift en heel de pers is vol bewondering voor Alice Garret, die op 82 jarigen leeftijd dit diploma verworven heeft. Als zij eindexamen Gymnasium gemaakt heeft, is ze van plan om nog „college te loopen". Over acht jaar kan ze dus afgestudeerd zijn, wat ze dan verder van plan is, heeft ze nog niet medegedeeld.

Alice Garret is moeder van den bekenden letterkundige Garret. Het succes van haar kind heeft bij haar de zucht doen ontwaken om haar letterkundige vorming meer te ontwikkelen.

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst maakt hierbij bekend dat elken dag met uitzondering van Zaterdag en Zondag op het laboratorium gelegenheid bestaat voor inenting tegen pokken tusschen 8 en 9 uur s' morgens.
Het is wenschelijk dat iedereen zich laat inenten.
De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst
3—3 *P. I. HENRIQUEZ.*